

Nr 88

Av fröken Olsson m. fl., om höjning av driftbidraget till Kristofferskolan.

(Lika lydande med motion nr 69 i Första kammaren)

»Det är angeläget, att det allmänna visar förståelse för och tillmötesgående mot dem som obundna av en konventionell pedagogisk uppfattning vill leta sig fram på andra vägar för att nå det mål man ställer för en god skola, oavsett om arbetet bedrivs inom eller utom det allmänna skolväsendet.» Departementschefen ansluter sig i grundskolepropositionen till detta skolberedningens uttalande och fortsätter: »Statsbidrag bör sålunda kunna komma i fråga efter prövning i varje enskilt fall från riksdagens sida beträffande sådana skolor, vilka syftar till att förverkliga eller utpröva mer omfattande eller genomgripande kursplanemässiga, metodiska eller andra pedagogiska idéer och tankar eller där man genom en speciell uppläggning av skolans hela arbete vill för praktiskt skolbruk omsätta utvecklingsfrämjande uppfostrings- eller omvårdnadsidéer. Dylika experiment- eller friskolor synes, inte minst med hänsyn till att de kan lämna stimulerande bidrag till den allmänna pedagogiska utvecklingen, vara förtjänta av det allmännas stöd.» Departementschefen anser det önskvärt, men ej nödvändigt, att en skola med någon tids verksamhet dokumenterar sin pedagogiska egenart innan den tillerkännes statsbidrag.

Riksdagen godkände på särskilda utskottets förslag dessa riktlinjer för statsbidrag till privata skolor.

En skola i landet, som i full utsträckning fyller de uppställda villkoren, är Kristofferskolan. Den startade 1949 och arbetade i många år utan stöd från det allmänna. Sedan undervisningsrådet Fältheim ingående inspekterat skolan och konstaterat, att »verksamheten har karaktären av ett avancerat pedagogiskt experiment, vars utfall kan vara av betydelse för det allmänna skolväsendet, där det dock svårligen kan i sin helhet inpassas», beslöt riksdagen 1960 bevilja skolan ett anslag av 20 000 kr. 1962 höjdes anslaget på förslag av departementschefen till 75 000 kr. »med hänsyn till önskvärdheten av att skolan bereds förbättrade möjligheter att fortsätta sina pedagogiska reformsträvanden». För nästa budgetår föreslår skolöverstyrelsen att anslaget höjes till 120 000 kr.

Skolan har väckt ständigt ökat intresse både bland allmänheten och hos pedagoger. Lärarhögskolor och seminarier förlägger regelbundet studiebesök dit.

Som exempel på områden där erfarenheterna från Kristofferskolan kan få stor betydelse för den »inre skolreformen» inom grundskolan kan nämnas undervisning i främmande språk redan från första klass, utformningen av de estetiska ämnena, periodläsning, det livliga samarbetet med föräldrarna.

Den enda mer betydelsefulla fråga varom full enighet inte kunde nås vid beslutet om grundskolan var differentieringsfrågan. Kristofferskolan, som nu på tredje året är en fullt utbyggd, tolvårig Waldorfskola, arbetar hela tiden med sammanhållna klasser. Både för den fortsatta diskussionen inom grundskolan och kring den kommande gymnasiereformen och fackskolorna torde det vara av största intresse att ta del av arbetssättet och studieresultaten i Kristofferskolans högsta klasser.

Skolan har tidigare endast haft en klassavdelning per årsklass. Då man måste räkna med en viss avgång vid den obligatoriska skoltidens slut blir elevunderlaget i klass 10—12 för litet. Med hänsyn härtill och till tillvalsmöjligheterna fr. o. m. klass 7 bör skolan byggas ut med en parallellavdelning. Elevtillströmningen är trots de höga terminsavgifterna fullt tillräcklig för en sådan utbyggnad.

Skolan, som hela sin tillvaro haft ytterligt trånga och otidsenliga lokaler, måste då emellertid få bättre utrymmen. Stockholms stad har upplåtit en lämplig tomt vid Brommaplan, och ritningar finns till skolbyggnader, kostnadsberäknade till ca 7 milj. kr. Stiftelsen Kristofferskolan har ansökt om ett statsbidrag eller alternativt ett räntefritt stående lån av 2,25 milj. kr. och om ett lika stort belopp från Stockholm med grannkommuner. Resten av byggnadskostnaderna och hela utrustningskostnaden kan täckas av frivilliga bidrag och gåvor. Ritningarna har granskats av skolöverstyrelsens arkitekter. Från stadens sida har framhållits att vissa skolbyggnader i innerstaden snart beräknas bli avfolkade och att någon av dem skulle kunna upplåtas åt Kristofferskolan, och från skolöverstyrelsen har anmärkts att vissa utrymmen enligt ritningarna är större än som i vanliga fall medges för statsbidrag. Motionärerna anser emellertid att Kristofferskolan efter sin långa prövotid nu bör få sin önskan uppfylld att få en skola »skräddarsydd» för dess speciella pedagogik. Först då får skolan möjligheter att i full utsträckning tillämpa sina idéer. Den får även betydligt större möjligheter än nu att ta emot hospitanter och studiebesök.

För driftkostnaderna hoppas stiftelsen och föräldraföreningen så småningom kunna utverka statsbidrag med 30 % och lika stora kommunala bidrag, medan 40 % skulle täckas av terminsavgifter och gåvor. Vi finner denna kostnadsfördelning väl avvägd och anser alltså att statsbidraget successivt bör höjas tills det uppgår till 30 % av driftkostnaderna. För nästa läsår föreslår vi emellertid endast att bidraget i enlighet med skolöverstyrelsens förslag höjes till 120 000 kr.

Vi hemställer alltså,
att riksdagen måtte bevilja stiftelsen Kristofferskolan ett
driftbidrag för läsåret 1963/64 av 120 000 kr.

Stockholm den 23 januari 1963

Gunnel Olsson

Gunnar Helén

Folke Björkman

Harald Larsson

Karin Wetterström

David Gomer

i Hedenäset

Stellan Arvidson

Ake Zetterberg

Anna-Lisa Lewén-Eliasson